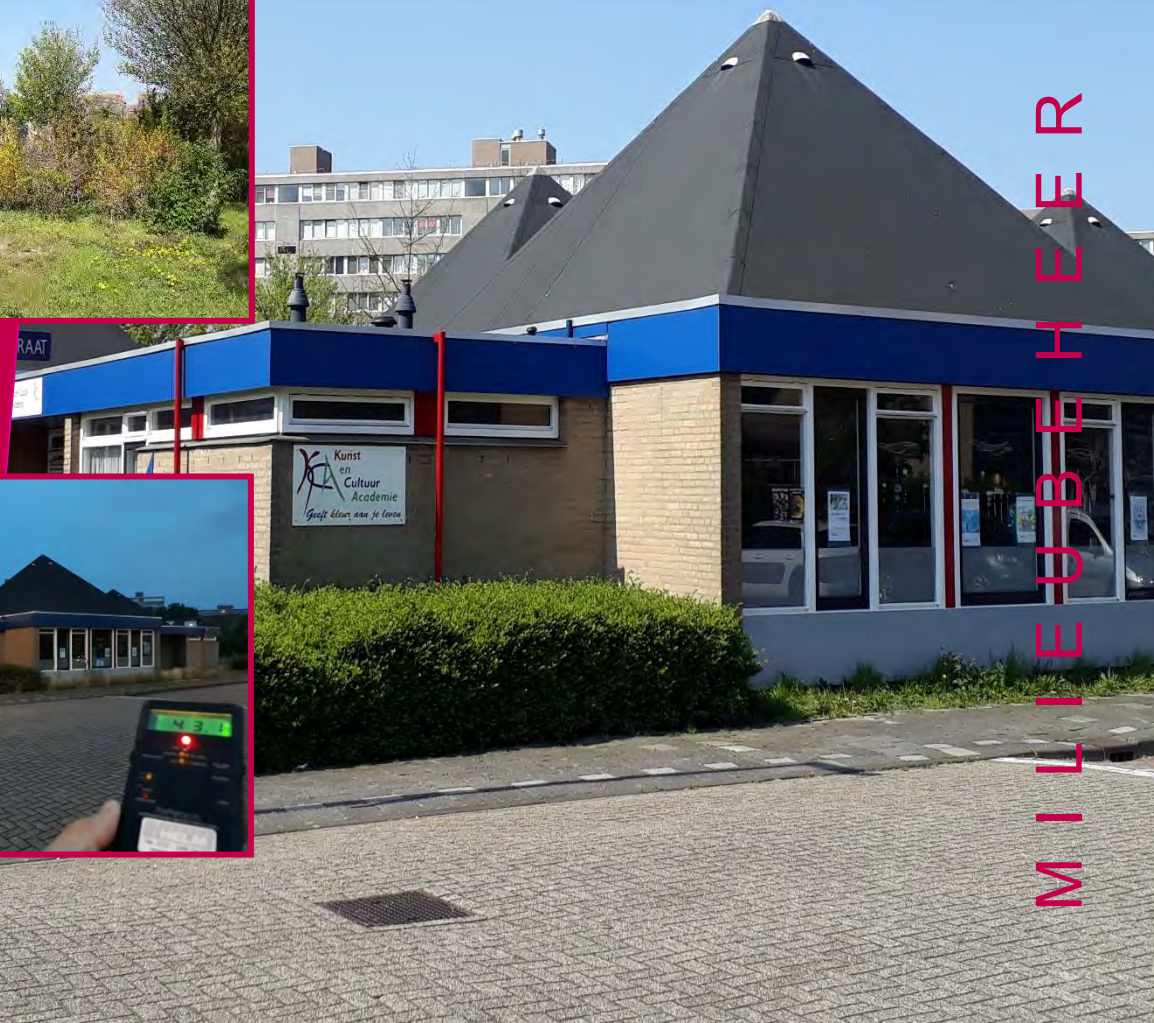

**SOORTGERICHT ONDERZOEK
NAAR VLEERMUIZEN
EN HUISMUSSEN
SPECHTSTRAAT TE MAASSLUIS**

**SOORTGERICHT ONDERZOEK
NAAR VLEERMUIZEN
EN HUISMUSSEN
SPECHTSTRAAT TE MAASSLUIS**

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Maassluis
Koningshoek 93.050
3114 BA Maassluis

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. Ing. A. Kolders
Dhr. N.N.P. Korevaar BSc
Dhr. Ing. J. Berndsen

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: 20190649

Verantwoording	Status / versie	Definitief
	Datum	8-11-2019
Auteur	Dhr. N.N.P. Korevaar BSc	
Kwaliteitscontrole	Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.	
Vrijgave	Mevr. ing. K.E. Orië-Vreugdenhil	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 DESKUNDIGHEID	3
1.4 KWALITEITSBORGING.....	3
1.5 VERANTWOORDING	4
2. PROJECTGEBIED	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE, WERKZAAMHEDEN EN PLANNING.....	5
2.3 RESULTATEN EERDER UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK	6
3. METHODE	7
3.1 VLEERMUIZEN.....	7
3.2 HUISMUS	9
3.3 OVERZICHT BEZOEKEN EN WEERGEGEVENS	9
4. ONDERZOEKSRESULTATEN EN INTERPRETATIE	11
4.1 VLEERMUIZEN.....	11
4.1.1. ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN	11
4.1.2. PAARVERBLIJFPLAATSEN	12
4.1.3. WINTERVERBLIJFPLAATSEN.....	12
4.1.4. OVERIGE WAARNEMINGEN.....	12
4.2 HUISMUSSEN.....	13
4.3. OVERIGE WAARNEMINGEN.....	14
5. TOETSING AAN WETGEVING	15
5.1 VLEERMUIZEN.....	15
5.2 HUISMUSSEN.....	15
6. CONCLUSIES	16
6.1 CONCLUSIES	16
6.2 VERVOLGSTAPPEN	16
REFERENTIELIJST	18

BIJLAGEN

1. REGIONALE SITUATIEKAART
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. TIJDEN ZONSOPKOMST- EN ZONSONDERGANG
4. FOTO'S TER PLAATSE
5. WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN TIJDENS VELDBEZOEKEN
6. WAARNEMINGEN HUISMUSSEN TIJDENS VELDBEZOEKEN
7. SOORTINFORMATIE WAARGENOMEN SOORTEN

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de Gemeente Maassluis opdracht gekregen voor het uitvoeren van een soortgericht onderzoek naar vleermuizen en de huismus, ter plaatse van het gebouw waar in zich de Kunst en Cultuur Academie bevindt en het aangrenzend braakliggend terrein, aan de Spechtstraat te Maassluis.

1.1 AANLEIDING

De aanleiding tot het uitvoeren van een soortgericht onderzoek naar vleermuizen en de huismus, zijn de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied en de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden in het projectgebied bestaan uit diverse, aan herontwikkeling gerelateerde, werkzaamheden. Hiervoor zijn diverse scenario's beschikbaar, bestaande uit handhaven (scenario 1), sloop-nieuwbouw (scenario 2) of uitplaatsing (scenario 3). Over welk scenario wordt gekozen is ten tijde van het soortgericht onderzoek nog geen beslissing gemaakt. Uit een eerder door VanderHelm Milieubeheer B.V. in het projectgebied uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk 20190589, d.d. 06-06-2019) blijkt dat in onderhavig projectgebied mogelijk essentieel groen voor huismus en voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Door de werkzaamheden kan eventueel aanwezig essentieel groen en voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van (beschermde) soorten worden beschadigd of vernield, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming betreft. Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming wordt in eerste aanleg bepaald of essentieel groen, voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van de voornoemde soorten in het projectgebied aanwezig zijn.

1.2 DOELSTELLING

Doel van dit soortgericht onderzoek is het uitsluiten dan wel aantonen van de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vleermuizen en essentieel groen voor huismus. Vervolgens wordt bepaald welke vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

1.3 DESKUNDIGHEID

De ingezette ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken, zie box 1, genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige.

Box 1: Deskundigheid

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet Natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2015.

1.5 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gelegen tussen de Spechtstraat, IJsvogelstraat en Merellaan te Maassluis. Het projectgebied bestaat uit een gebouw dat in gebruik is door de Kunst en Cultuur Academie. Verder bestaat het projectgebied uit een braakliggend terrein met daarop bomen en struiken. Het braakliggende gedeelte bestaat uit schrale grond met straatgras, paardenbloem, madelief en hondsdraf. De bomen en struiken bestaan uit cotoneaster, hulst, gele kornoelje, prunus, esdoorn, gewone vlier en meidoorn. De omgeving van het projectgebied bestaat uit de Nieuwe Waterweg aan de zuidkant en De Vlietlanden aan de oostkant.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1 en voor de regionale ligging wordt verwezen naar bijlage 1. Voor een fotografische weergave van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 4.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Spechtstraat
Straat:	Spechtstraat, IJsvogelstraat en Merellaan
Plaats:	Maassluis
Gemeente:	Maassluis
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekskoördinaten):	X: 75, Y: 438

Afbeelding 1: Begrenzing van het projectgebied aangegeven met een rode lijn (Bron: Bingmaps)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE, WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

In de toekomst wordt de locatie mogelijk her-ontwikkeld. Hiervoor zijn diverse scenario's beschikbaar, bestaande uit handhaven (scenario 1), sloop-nieuwbouw (scenario 2) of uitplaatsing (scenario 3). Welk scenario wordt gekozen is ten tijde van het soortgericht onderzoek nog geen beslissing gemaakt.

Mogelijk kan herontwikkeling bestaan uit het realiseren van ongeveer 20 tot 40 woningen. De bomen en struiken op het terrein worden in elk scenario gekapt en verwijderd ten behoeve van de werkzaamheden. Hier dient nieuw groen voor te worden teruggeplaatst. De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van het soortgericht onderzoek eveneens nog niet bekend.

2.3 RESULTATEN EERDER UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK

Op basis van de eerder uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk 20190589, d.d. 06-06-2019) ter plaatse van de Spechtstraat te Maassluis wordt geconcludeerd dat de volgende juridisch zwaarder beschermde soorten worden verwacht:

Tabel 2: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureauonderzoek

Soort	Verwacht/ aangetroffen (locatie)
Huismus	<p>Verwacht (bomen en struiken) .</p> <p>Door de werkzaamheden worden geen jaarrond beschermde nesten van huismussen vernield. Echter, een negatief effect op de functionaliteit van de nestplaatsen in de directe omgeving is niet uit te sluiten, omdat bomen en struiken worden verwijderd. De bomen en struiken in het projectgebied worden mogelijk door huismussen gebruikt om te foerageren en om in te schuilen tegen eventuele gevaren zoals huisdieren. De zanderige stukken op het terrein worden mogelijk gebruikt om een zandbad te nemen en om te foerageren (zaden van onkruid).</p> <p>De school biedt geen mogelijkheden voor huismussen om te broeden. Er zijn geen structuren zoals dakpannen aanwezig waaronder de mussen kunnen broeden. Het dak is voorzien van dakshingles wat ongeschikt is voor huismussen</p>
Algemene broedvogels	Verwacht (gebouw, bomen en struiken)
Vleermuizen	<p>Verwacht (gebouw en bomen) (zie tabel 3)</p> <p>Het gebouw kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats. Het gebouw is mogelijk geschikt als zomer-, kraam-, paar- en/of individuele winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het gebouw is rondom voorzien van een stenen muur met open stootvoegen. Via openstootvoegen kunnen vleermuizen de spouw bereiken.</p> <p>In twee prunussen binnen het projectgebied zijn holten aanwezig (zie afbeelding 3). De bomen staan langs de Spechtstraat waar veel verlichting aanwezig is. Deze holten zijn mogelijk geschikt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis</p> <p>.</p>
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Aangetroffen en verwacht (gehele projectgebied)

Tabel 3: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroute (niet essentieel)	Foerageergebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa- winter		
Gewone dwergvleermuis	Ja (B/G)	Ja (G)	Ja (B/G)	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Ja (G)	Ja (G)	Ja (G)	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Ja (B/G)	Nee	Ja (B/G)	Nee	Ja	Ja

3. METHODE

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en huismus is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010), en Kennisdocument Huismus (2017) en uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017.

3.1 VLEERMUIZEN

Algemeen

De bezoeken zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240X) en zaklampen uitgevoerd, zodat zowel zicht- en geluidswaarnemingen gedaan konden worden. Daarnaast is gebruik gemaakt van de opnamefunctie op de batdetector (met behulp van Edirol opname apparatuur) om waarnemingen terug te luisteren en te analyseren met behulp van het programma BatSound. Ook is bij 2 vleermuisbezoeken (3 juli 2019, ochtendbezoek; en 18 september 2019, avondbezoek), gebruik gemaakt van een warmtecamera. Alle bezoeken zijn in verband met de veiligheid en grootte van het projectgebied uitgevoerd met een team van twee personen. De inventarisaties zijn uitgevoerd bij goede weersomstandigheden (droog, windkracht < 4 Bft en temperatuur hoger dan 7°C voor inventarisaties naar enkel gewone- en ruige dwergvleermuis; en hoger dan 12°C voor inventarisaties naar laatvlieger). Na het onderzoek conform het vleermuisprotocol is de directe omgeving van het projectgebied globaal in kaart gebracht op zomer-, kraam-, paar- en (individuele) winterverblijfplaatsen.

Ten behoeve van het vaststellen dan wel uitsluiten van zomer-, kraam-, paar-, en winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger is de volgende werkwijze gehanteerd.

Zomerverblijfplaatsen en kraamverblijfplaatsen

In de periode van 15 mei tot en met 15 juli zijn vier veldbezoeken uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen dan wel uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Hierbij zijn tussen het eerste en het laatste bezoek minimaal 30 dagen gelegen. Twee bezoeken zijn uitgevoerd in de avond om uitvliegende vleermuizen rond het gebouw en aanwezige bomen met holten vast te stellen en om conform het protocol te werken voor de laatvlieger. De andere twee bezoeken zijn uitgevoerd in de ochtend om zwermende en/of invliegende vleermuizen rond het gebouw en aanwezige bomen met holten vast te stellen. In het projectgebied zijn slechts twee bomen met holten aanwezig die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen (zie afbeelding 3). Een uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuis wijst op de aanwezigheid van een voortplantings- of rustplaats in het gebouw of holten in bomen.

Aangezien de afstand tussen de twee bomen met holten (zie afbeelding 3) en de locatie nabij de westelijke gevel van het gebouw waar één persoon gepost heeft tijdens de twee avondbezoeken, relatief groot is (ca. 40 m); is een 2e ochtendbezoek uitgevoerd, om zomerverblijfplaatsen van ruige- en gewone dwergvleermuis in deze twee bomen in kaart te brengen. Dit 2e ochtendbezoek is tenminste 20 dagen na het eerste avondbezoek (4 juni 2019) uitgevoerd. De overige bomen beschikken niet over holten of deze zijn totaal ongeschikt als voortplantings- of rustplaats van vleermuizen.

De avondbezoeken op 4 juni 2019 en 10 juli 2019 zijn uitgevoerd met 2 personen. Tijdens beide bezoeken, heeft één persoon het zuidoostelijke deel van het gebouw onderzocht, en één persoon het noordwestelijke deel, plus de twee aanwezige bomen met holten. Deze laatste persoon heeft gebruik gemaakt van 2 batdetectors tijdens het onderzoek: één gericht richting het gebouw en één gericht richting de twee bomen. Met deze onderzoeksopzet (zie afbeelding 3) was het volledige gebouw goed te overzien, en kon tegelijkertijd ook eventueel activiteit (uitvliegende vleermuizen) rondom de aanwezige bomen met holten vastgesteld worden.

De ochtendronde op 3 juli 2019 is uitgevoerd met 2 personen. Hierbij hebben beide personen rondgelopen door het projectgebied, waarbij zowel het gebouw als de twee bomen met holten onderzocht zijn. Zwermactiviteit vindt voor langere tijd plaats, zodat door rond te lopen zwermactiviteit in het projectgebied waargenomen kan worden. Hierdoor was het volledige projectgebied goed te overzien en zijn geen zwermende vleermuizen gemist.

Ten behoeve van het exact in kaart brengen van eventuele zomerverblijfplaatsen in de twee aanwezige bomen met mogelijk geschikte holten, is een 2e ochtendbezoek uitgevoerd op 11 juli 2019, waarbij specifiek gepost is door één persoon direct naast de twee aanwezige bomen met holten (zie afbeelding 3), terwijl een tweede persoon de directe omgeving rondom het projectgebied onderzocht heeft ter aanvulling op de onderzoeksresultaten.

Afbeelding 3: Met een blauwe en gele stip is aangegeven op welke locaties tijdens de twee avondbezoeken voor zomer- en kraamverblijfplaatsen is gepost door een deskundig ecooloog en welke gevel van het gebouw deze heeft onderzocht. Tevens wordt de locatie aangegeven van de (2) aanwezige bomen met holten (blauwe cirkels). Tussen beide bomen (paarse stip) is doelmatig gepost tijdens het 2e ochtendbezoek van 11 juli 2019 door één persoon.

Paarverblijfplaatsen

Ten behoeve van het vaststellen van de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen zijn vanaf 15 augustus tot 1 oktober twee bezoeken in de avond/nacht uitgevoerd. Hierbij is gelet op baltsende vleermuizen. Een paarverblijfplaats kan op twee manieren worden vastgesteld. Indien de baltsende vleermuis de paarverblijfplaats daadwerkelijk invliegt kan de locatie van de paarverblijfplaats worden vastgesteld. Indien deze niet kon worden vastgesteld is aangenomen dat de paarverblijfplaats zich in het baltsterritorium bevindt.

De bezoeken zijn uitgevoerd met 2 personen. Hierbij hebben beide personen rondgelopen door het projectgebied, waarbij zowel het gebouw als de twee bomen met holten onderzocht zijn. Vleermuizen baltten een groot gedeelte van de avond/nacht en door met 2 personen te inventariseren zijn geen baltsende vleermuizen gemist .

Winterverblijfplaatsen

(Individuele) winterverblijfplaatsen

Vooralsnog is geen betrouwbare methode beschikbaar om individuele winterverblijfplaatsen vast te stellen in spouwmuuren of onder een dak omdat doorgaans niet de hele spouw kan worden overzien met een boomcamera of spiegel. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst) (Bij12, 2017). In onderhavig onderzoek is hier dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht en wordt uitgegaan van een mogelijke aanwezigheid van individuele winterverblijfplaatsen indien zomer-, kraam- en of paarverblijfplaatsen zijn aangetroffen in het projectgebied. Bij strenge vorst is het aannemelijk dat gewone dwergvleermuizen verblijven in een massawinterverblijfplaatsen, die tijdens de ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk 20190589) zijn uitgesloten binnen onderhavig projectgebied.

3.2 HUISMUS

Om uit te sluiten of aan te tonen dat de bomen en struiken die verwijderd moeten worden van essentieel belang zijn voor de functionaliteit van de mogelijk aanwezige nestplaatsen van de huismus, zijn volgens de gestandaardiseerde methode (Kennisdocument Huismus, 2017) twee bezoeken tussen 1 april en 15 mei, met daartussen minimaal 10 dagen, uitgevoerd. Het onderzoek heeft tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang en bij goede (milde en droge) weersomstandigheden plaatsgevonden. Ten tijde van het bezoek is (in de directe omgeving buiten projectgebied, voor het in het kaart brengen van nestplaatsen rondom projectgebied) gelet op één of meer van de volgende waarnemingen, wat duidt op een aanwezige nestlocatie:

- een zingend mannetje (veelal vanaf een hoge plaats zoals een dakgoot) of;
- een paartje bij een potentiële nestplaats of;
- balts, paring of ander gedrag waar uit geconcludeerd kan worden dat nesten aanwezig moeten zijn.

Tijdens de twee veldbezoeken zijn het aantal broedparen en de (globale) locaties van nestplaatsen in de directe omgeving van het projectgebied vastgesteld, door middel van door het projectgebied en de directe omgeving lopen en posten op locaties waar huismussen met nestindicerend gedrag werden waargenomen. Daarnaast is bepaald of de bomen en struiken binnen projectgebied deel uit maken van essentieel leefgebied (foerageergebied, schuilgelegenheid, zandbad en/of migratieroute) van de aanwezige huismussen in de woonwijk rondom het projectgebied. Dit door het gedrag van aanwezige huismussen met nesten in de nabije omgeving te onderzoeken en te bepalen in hoeverre door deze dieren gebruik werd gemaakt van het projectgebied ten opzichte van in de directe omgeving aanwezig alternatief leefgebied.

3.3 OVERZICHT BEZOEKEN EN WEERGEGEVENS

In tabel 4 is een overzicht opgenomen van de in totaal acht uitgevoerde veldbezoeken. In tabel 5 zijn de weersomstandigheden op de dag van uitvoering weergegeven. Voor de tijden van zonsopkomst- en zonsondergang wordt verwezen naar bijlage 3.

Tabel 4: Uitgevoerd veldbezoek

Datum	Moment v.h. veldbezoek	Soortgroep/ronde nummer	Tijdstip (begin - einde)	Uitvoerende(n)
18-04-2019	Middagbezoek	Huisumus (1/2)	09:30 – 12:30*	Dhr. A. Kolders
06-05-2019	Middagbezoek	Huisumus (2/2)	10:45 – 13:30	Dhr. N.N.P. Korevaar BSc
04-06-2019	Avond	Vleermuizen (zomer/kraam 1/4)	21:53 – 23:53	Dhr. J. van Bussel Dhr. N. Alderliesten
03-07-2019	Ochtend	Vleermuizen (zomer/kraam 2/4)	03:26 – 05:26	Dhr. N. Alderliesten Dhr. N.N.P. Korevaar BSc
10-07-2019	Avond	Vleermuizen (zomer/kraam 3/4)	21:58 – 23:58	Dhr. N. Alderliesten Dhr. T. Breur MSc.
11-07-2019	Ochtend	Vleermuizen (zomer/kraam 4/4)	03:33 – 05:33	Dhr. J. Berndsens Dhr. J. Keyzer
28-08-2019	Middernacht	Vleermuizen (paar 1/2)	00:00-02:00	Dhr. N. Alderliesten Dhr. A. Kolders
18-09-2019 19-09-2019	Middernacht	Vleermuizen (paar 2/2)	23:10 – 01:10	Dhr. A. Kolders Mevr. J. van de Poel MSc

*Het eerste veldbezoek voor huismus is uitgevoerd in combinatie met het veldbezoek van de ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk 20190589)

Tabel 5: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting –kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
18-04-2019	6,2	21,3	O – 3	Licht bewolkt	0.0 mm
06-05-2019	2,6	12,6	W – 2	Geheel bewolkt	0.1 mm **
04-06-2019	8,0	24,5	ZO – 3	Vrijwel geheel bewolkt	3.4 mm**
03-07-2019	8,9	20,1	N – 2	Half bewolkt	0.0 mm
10-07-2019	13,0	18,7	Z – 2	Geheel bewolkt	4.2 mm**
11-07-2019	15,6	23,6	WZW – 2	Zwaar bewolkt	0.0 mm
28-08-2019	18,0	25,4	WZW – 2	Vrijwel geheel bewolkt	0.6 mm**
18-09-2019	7,2	17,6	N – 2	Zwaar bewolkt	< 0.05 mm
19-09-2019	6,8	17,1	NNW – 1	Vrijwel geheel bewolkt	< 0.05 mm

* Weersomstandigheden dichtstbijzijnde weerstation (Rotterdam).

** Op het moment van het veldbezoek was het droog

4. ONDERZOEKSRISULTATEN EN INTERPRETATIE

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten nader toegelicht en wordt aangegeven waar voortplantingsplaatsen, rustplaatsen, foerageergebied en essentieel groen in het projectgebied aanwezig zijn, indien aangetroffen. Een overzicht van deze verblijfplaatsen is weergegeven op afbeeldingen 4 en 6. Voor de achterliggende waarnemingen per bezoek wordt verwezen naar bijlage 5.

4.1 VLEERMUIZEN

Er zijn geen zomer-, kraam-, paar-, en winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger vastgesteld in het projectgebied. In de directe omgeving zijn wel beschermde vleermuis elementen aangetroffen. Deze zijn hieronder (afbeelding 4) weergegeven.

Beschermde vleermuis elementen

Afbeelding 4: Aangetroffen beschermde elementen vleermuizen in de omgeving van het projectgebied.

4.1.1. ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

Tijdens de veldbezoeken ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van zomer- en of kraamverblijven zijn geen zwermende, invliegende of uitvliegende vleermuizen waargenomen ter plaatse van het gebouw waar in zich de Kunst en Cultuur Academie bevindt en in de (voor vleermuizen) mogelijk geschikte bomen binnen projectgebied. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger vleermuis aanwezig zijn binnen projectgebied.

Binnen projectgebied zijn geen ruige dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen gedurende het hele onderzoek. Er zijn wel langsvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen binnen projectgebied (zie bijlage 5). Deze hebben echter geen specifieke binding met het projectgebied (gebouw en groen/bomen). Deze dieren foerageerden slechts voor korte duur binnen projectgebied, tevens is dit gedrag slechts tijdens één veldbezoek waargenomen (4 juni 2019).

4.1.2. PAARVERBLIJFPLAATSEN

Tijdens de veldbezoeken op 28 augustus 2019 en 18/19 september 2019 ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van paarverblijfplaatsen zijn geen baltzende vleermuizen waargenomen binnen projectgebied. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn binnen projectgebied.

4.1.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

(Individuele) winterverblijfplaatsen

Vooralsnog is geen betrouwbare methode beschikbaar om individuele winterverblijfplaatsen vast te stellen in spouwmuren of onder een dak. Zekerheidshalve wordt daarom aangenomen dat een aangetroffen zomer-, kraam en of paarverblijfplaats ook als winterverblijfplaats gebruikt kan worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst) (Bij12, 2017). Aangezien geen zomer-, kraam en of paarverblijfplaatsen binnen projectgebied zijn aangetroffen, worden (individuele) winterverblijfplaatsen van vleermuizen binnen projectgebied uitgesloten.

4.1.4 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn in de directe omgeving van het projectgebied 1 zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en 5 baltsterritoria van gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie afbeelding 4).

Tijdens het veldbezoek van 11 juli 2019 is een invliegende gewone dwergvleermuis waargenomen ter plaatse van de noordoostelijke gevel van de woning gelegen aan de IJsvogelstraat 1. De zomerverblijfplaats bevindt zich onder het boeiboord. Tijdens de veldbezoeken van 28 augustus 2019 en 18/19 september 2019 zijn in totaal 5 baltsterritoria van gewone dwergvleermuis waargenomen in de omgeving rondom projectgebied. Daar de paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis zich ergens binnen het baltsterritorium bevindt, is aannemelijk dat in de woningen en lage flatgebouwen binnen deze baltsterritoria zich paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis bevinden.

Daarnaast zijn tijdens diverse veldbezoeken (zie bijlage 5) foeragerende gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis waargenomen in het park gelegen ter hoogte van het Lepelaarsplantsoen, 50 m ter noordoosten van het projectgebied (waar diverse bomen, grasveld en een hertenkamp aanwezig is). Dit park is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen aangezien de aanwezige (hoge) loofbomen diverse wind beschutte en donkere plekken creëren met een hoger insectenaanbod dan de omringende woonwijken en het projectgebied. Het park is nauwelijks tot niet verlicht met straatlantaarns.

Afbeelding 5: overzicht van het park gelegen ter hoogte van het Lepelaarsplantsoen, met afwisseling van hoge loofbomen, grasveld en een hertenkamp. Voor zowel vleermuizen als huismussen geschikt als foerageergebied. Bron: Google Maps.

Tot slot, is tijdens het veldbezoek van 28 augustus een (hoog) overvliegende rosse vleermuis waargenomen ter hoogte van de Spechtstraat 1, 170 m ten zuidoosten van het projectgebied. Deze vleermuis had geen binding met onderliggende woonwijk.

4.2 HUISMUSSEN

Ten tijde van de bezoeken op 18 april 2019 en 6 mei 2019 zijn diverse territoria en nestplaatsen van huismussen (buiten projectgebied) aangetroffen. Tijdens beide bezoeken zijn de territoria en nestplaatsen in de direct aangrenzende woningen aan het projectgebied gekarteerd (zie afbeelding 6).

Tijdens de inspecties zijn minimaal 9 territoria en/of nestplaatsen van huismussen vastgesteld in woningen in de directe omgeving (buiten projectgebied). Sommige van deze dieren (met nestplaatsen buiten projectgebied) gebruiken het groen binnen projectgebied (bomen, struiken en schraal grasveld) sporadisch om te foerageren. Tijdens de veldbezoeken (zie bijlage 6) zijn enkele foeragerende huismussen in de strook met struiken in het zuidoostelijke deel, langs de IJsvogelstraat en het hier aanwezige grasveld en bomen, waargenomen. In het groen rondom het Kunst en Cultuur Academie gebouw en de bomen en struiken in het noordwestelijke deel van het projectgebied, zijn nauwelijks tot geen huismussen waargenomen. Tevens is geconstateerd dat de meerderheid van de aanwezige huismuspaartjes met jongen buiten projectgebied uitvliegen tijdens het voeden van de jongen in noordelijke richting, voornamelijk richting het park ter hoogte van het Lepelaarsplantsoen (waar diverse bomen, grasveld en een hertenkamp aanwezig is). Dit park biedt diverse mogelijkheden als foerageergebied, voornamelijk binnen de omheining van het hertenkamp, waarin ook kippen (en pluimvee voedselresten aanwezig zijn). Verder beschikken vrijwel alle woningen binnen de wijken rondom projectgebied over tuinen, die ook geschikt zijn als foerageergebied voor huismussen (mits voldoende dekking aanwezig is in de vorm van struiken). Aangezien zowel het park als de woningen en tuinen rondom projectgebied behouden blijven, zijn voor huismussen voldoende alternatieve mogelijkheden in de omgeving aanwezig om te foerageren.

Beschermde huismus elementen

Afbeelding 6: Aangetroffen beschermde elementen huismus in projectgebied en omgeving.

Tijdens het eerste veldbezoek (18-04-2019) is ook een enkele huismus aangetroffen die gebruik maakte van open plekken in de grasmat voor het nemen van een zandbad. Dit gedrag is tijdens het 2^e bezoek niet opnieuw waargenomen, ondanks intensieve huismus activiteit binnen- en buiten projectgebied tijdens het onderzoek. Derhalve wordt uitgesloten dat de open plekken in de grasmat onderdeel uit maken van essentieel leefgebied van de huismussen die broeden in de woonwijken rondom het projectgebied. Er is voldoende alternatief aanwezig voor het nemen van een zandbad in het park ter hoogte van het Lepelaarsplantsoen en in de grasvelden ten zuidwesten van het projectgebied.

4.3. OVERIGE WAARNEMINGEN

Buiten het projectgebied zijn op 7 juli 2017, tijdens een veldbezoek ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van zomer- en of kraamverblijven van vleermuizen binnen projectgebied, 2 invliegende gierzwaluwen waargenomen onder het boeiboord van de kopgevel van de woning gelegen langs het Lepelaarplantsoen 109. Aannemelijk is dat zich hier bezette nesten van gierzwaluw bevinden, buiten projectgebied. Gezien de afstand tot het projectgebied, worden geen negatieve effecten verwacht op deze nesten door de voorgenomen herontwikkeling van het projectgebied.

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van essentieel groen, foerageergebied, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van huismussen en vleermuizen, en vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de juridische achtergronden wordt verwezen naar bijlage 2.

5.1 VLEERMUIZEN

Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat er in het projectgebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Met betrekking tot vleermuizen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming dan ook geen vervolgstappen noodzakelijk.

5.2 HUISMUSSEN

Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat er in het projectgebied geen essentieel leefgebied en/of nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn. Met betrekking tot huismussen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming dan ook geen vervolgstappen noodzakelijk.

6. CONCLUSIES

Ter plaatse van het gebouw waar in zich de Kunst en Cultuur Academie bevindt en het aangrenzend braakliggend terrein, aan de Spechtstraat te Maassluis, is een soortgericht onderzoek naar vleermuizen en de huismus uitgevoerd. Ter plaatse van het projectgebied is men voornemens in de toekomst de locatie te her- ontwikkelen. Hiervoor zijn diverse scenario's beschikbaar, bestaande uit handhaven (scenario 1), sloop-nieuwbouw (scenario 2) of uitplaatsing (scenario 3). Over welk scenario wordt gekozen is ten tijde van het soortgericht onderzoek nog geen beslissing gemaakt. De bomen en struiken op het terrein worden in elk scenario gekapt en verwijderd ten behoeve van de werkzaamheden. Hier dient nieuw groen voor te worden teruggeplaatst.

Het doel van het onderzoek is het uitsluiten dan wel aantonen van essentieel leefgebied, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van alle onderzochte soorten in het projectgebied. Vervolgens is bepaald of door de werkzaamheden sprake kan zijn van het overtreden van de Wet natuurbescherming en welke vervolgstappen mogelijk noodzakelijk zijn.

6.1 CONCLUSIES

Op basis van het soortgericht onderzoek is het volgende geconcludeerd:

Tabel 6: Conclusies soortgericht onderzoek

Soort(groep)	Conclusie
Vleermuizen	<ul style="list-style-type: none">- In het projectgebied zijn geen voortplantings- of rustplaatsen vastgesteld van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.- In de directe omgeving van het projectgebied zijn 5 paarverblijfplaatsen (binnen de aangetroffen balsterritoria) van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze verblijfplaatsen zijn buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen.- In de zomer is in de directe omgeving van het projectgebied 1 zomerverblijfplaats vastgesteld van gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaats is buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen.
Huisumus	<ul style="list-style-type: none">- In het projectgebied zijn geen nesten, rustplaatsen of essentieel leefgebied van de huismus vastgesteld.
Overige waarnemingen	<ul style="list-style-type: none">- In het projectgebied kunnen tijdens het broedseizoen nesten of rustplaatsen van algemene broedvogels aanwezig zijn. In de uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk 20190589, d.d. 06-06-2019) is reeds geadviseerd op welke manier hier rekening mee gehouden dient te worden gedurende de werkzaamheden.

6.2 VERVOLGSTAPPEN

De aanbevelingen en vrijblijvend advies naar aanleiding van het uitgevoerde soortgericht onderzoek zijn weergegeven in tabel 7 en 8.

Tabel 7: Aanbevelingen soortgericht onderzoek

Vervolgstappen	Uitvoering	Periode
Algemene broedvogels	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.	Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog.

Zorgplicht	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient te worden voorkomen, dit kan bijvoorbeeld door bouwlampen alleen te richten op de werkzaamheden en zo te voorkomen dat de omgeving wordt verlicht. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.	Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden.
-------------------	--	---

Tabel 8: Vrijblijvend advies na aanleiding conclusies soortgericht onderzoek

Vrijblijvend advies	Uitvoering	Periode
Huismus	Geadviseerd wordt om, tijdens de herontwikkeling van het projectgebied en de voorgenomen terugplaatsing van het groen in het toekomst scenario, rekening te houden met de aanwezige huismus populatie in de omringende woonwijken, en het nieuwe groen zodanig te ontwerpen dat het kan fungeren als potentieel nieuw geschikt habitat voor de huismus. Ook kan het installeren van vogelvides in de nieuwbouw (indien dakpannen aanwezig zijn) positief zijn voor de huismus. Op deze manier kan het project een positieve invloed hebben op de lokale biodiversiteit.	Het (optioneel) realiseren van nieuw geschikt habitat voor huismussen in het toekomstige scenario dient tijdig, voor het begin van het broedseizoen gerealiseerd te worden, in overleg met een deskundig ecooloog.

REFERENTIELIJST

- Barataud, M, 2015. *Acoustic Ecology of European Bats Species identification, study of their habitats and foraging behavior* ISBN Biotope: 978-2-36662-144-0
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument ruige dwergvleermuis.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument huismuis.*
- Dietz, C., O von Helversen, D. Nill., 2009. *Vleermuizen: Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.* Tirion Natuur.
- Korsten, E., Bureau Waardenburg B.V., 2012, *Vleermuiskasten; Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren*
- Kosten, E., Jansen, E. 2015 *Symposium Vleermuizen in de Stad. Presentatie over vorst-zwermen en waarnemingen van dwergvleermuizen in winterslaap.*
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, VZZ, 2^e druk 2003. *Zoogdieren van West-Europa.* uitgeverij KNNV,
- Middleton, N, Froud, A, French, K 2014. *Sociall Calls of the Bats of Britain and Ireland.* Exeter: Pelagic Publishing. ISBN: 9 781970 801678
- Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl/nieuws/113-vleermuisprotocol-2013-uitgebracht-27-maart-2013
- Netwerk Groene Bureaus: vleermuisprotocol 2017. <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Russ, J. , 2012. *Britisch Bat Calls: A Guide To Species Identification.* Pelagic Publishing ISBN-13: 9781907807251
- Sendor, T, 2002. *Population ecology of the pipistrelle bat (Pipistrellus pipistrellus Schreber, 1774): the significance of the year-round use of hibernacula for life histories.*
- Simon, M.,Hüttenbügel, S., Smit-Viergutz, J., 2004. *Ecology and Conservation of Bats in Villages en Towns.* ISBN 3-7843-3619-1
- Skiba, R. 2009. *Europäische Fledermäuse Kennzeichen, Echoortung und Detektoranwendung.* ISBN: 3 89432 907 6
- VanderHelm Milieubeheer B.V. (2019). Kenmerk 20190589. *Ecologische quickscan Spechtstraat te Maassluis, d.d. 06-06-2019.*

BIJLAGE 1 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

○ = Projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van enerzijds in het wild levende dieren (fauna) en planten (flora) en anderzijds de gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving inzake de Wet natuurbescherming.

WET NATUURBESCHERMING (01-01-2017)

De Wet natuurbescherming is een samenkomst van drie voormalige natuurwetten: De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Onder de Wet natuurbescherming valt nu de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

SOORTENBESCHERMING (FLORA EN FAUNA)

De Wet natuurbescherming beschermd kwetsbare en zeldzame flora en fauna. De wet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in Europees- en nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Afhankelijk van de beschermde status van een soort dient bij de aantasting van exemplaren of nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Indien geen verbodsbepalingen worden overtreden kan mogelijk worden volstaan met een mitigatieplan.

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn en vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Voor deze soorten dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, dwingende redenen van groot openbaar belang of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten en rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming.

Vrijstelling

Middels een vrijstellingsregeling kan in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend worden voor nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten blijft wel de algemene zorgplicht van kracht. Per provincie wordt een vrijstellingslijst opgesteld. Elke provincie kan ervoor kiezen om verschillende soorten vrij te stellen. Per project zal gekeken moeten worden welke dier- en plantensoorten in de betreffende provincie zijn vrijgesteld. Voor soorten die niet zijn vrijgesteld dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, of dient bij de aantasting van exemplaren nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort bij activiteiten die de verbodsbepalingen overtreden, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

VERBODEN HANDELINGEN

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Habitatrictlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragscode

Voor zowel Europees als nationaal beschermde soorten geldt dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden volgens een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. De betreffende gedragscode moet voor de werkzaamheden en soort(groep) geschreven en beschikbaar zijn. Dit geldt indien de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of –bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik, of
- een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een gedragscode, mits de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten behouden blijft.

Positieve afwijzing

Als er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van zowel Europees als nationaal beschermde soorten garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. Om er echter zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van deze maatregelen een ontheffing bij de betreffende provincie worden aangevraagd. Indien de provincie akkoord gaat met de mitigerende maatregelen en de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten hiermee behouden blijft, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

ZORGPLICHT

De zorgplicht valt onder zowel de soortenbescherming (dier- en plantensoorten) als gebiedsbescherming. Onderstaand worden de maatregelen met betrekking tot zorgvuldig handelen weergegeven, zoals opgenomen artikel 1.11 en artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming

3. Van zorgvuldig handelen is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
 - b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
 - c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

GEBIEDSBESCHERMING

Onder de gebiedsbescherming vallen de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Beschermde Natuurmonumenten, gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands) en houtopstanden.

NATURA2000

Natura 2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor elk Natura 2000-gebied wordt door de betreffende provincie een beheerplan opgesteld, waarin de nodige instandhoudingsmaatregelen zijn opgenomen.

Artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming stelt over Natura 2000-gebieden het volgende:

'Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.'

De toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied gelegen is en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Als dit niet het geval is dan is verder onderzoek niet nodig. Indien er wel sprake is van een effect op beschermde natuurwaarden is een aanvullende toetsing noodzakelijk, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre er sprake is van een negatief effect.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder het NNN vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming (houtopstanden) vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd.

Wanneer voor het uitvoeren van werkzaamheden houtopstanden zoals hierboven beschreven gekapt moeten worden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt, is het raadzaam bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is. Als dat zo is, moet die apart worden aangevraagd. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt, moet het worden herplant. Deze termijn van drie jaar geldt ook als het bos door een calamiteit (brand, storm, ziekten of plagen) verloren gaat. Na drie jaar moet er een geslaagde herbebossing zijn uitgevoerd. Een herbeplanting die niet goed is aangeslagen moet, binnen 3 jaar na kap, worden ingeboet.

In de Wet natuurbescherming zijn verboden handelingen ten aanzien van houtopstanden opgenomen in artikel 4.2. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De meldings- en herplantplicht is niet van toepassing:

- indien houtopstanden worden geveld ter uitvoering van instandhoudingsmaatregelen of ten behoeve van Natura 2000-gebieden;
- voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In uitzonderingsgevallen kan een kapverbod worden opgelegd als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

BIJLAGE 3 TIJDEN ZONSOPKOMST- EN ZONSONDERGANG

Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

tijden van zonopkomst en –ondergang 2019

52°00' noorderbreedte en 5°00' oosterlengte

dag	januari		februari		maart		april		mei		juni		juli		augustus		september		oktober		november		december		dag
	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	op	onder	
01	08.48	16.39	08.20	17.27	07.27	18.19	07.16	20.13	06.11	21.04	05.26	21.50	05.24	22.03	06.01	21.30	06.51	20.28	07.40	19.18	07.34	17.12	08.25	16.32	01
02	08.48	16.40	08.19	17.29	07.24	18.21	07.14	20.15	06.09	21.06	05.26	21.51	05.25	22.03	06.03	21.29	06.53	20.26	07.42	19.16	07.36	17.10	08.26	16.32	02
03	08.48	16.41	08.17	17.31	07.22	18.23	07.11	20.17	06.07	21.08	05.25	21.52	05.26	22.02	06.04	21.27	06.54	20.23	07.44	19.14	07.38	17.09	08.28	16.31	03
04	08.48	16.42	08.16	17.33	07.20	18.24	07.09	20.18	06.05	21.09	05.24	21.53	05.26	22.02	06.06	21.25	06.56	20.21	07.45	19.11	07.40	17.07	08.29	16.31	04
05	08.47	16.44	08.14	17.35	07.18	18.26	07.07	20.20	06.04	21.11	05.23	21.54	05.27	22.01	06.07	21.24	06.58	20.19	07.47	19.09	07.41	17.05	08.30	16.30	05
06	08.47	16.45	08.12	17.37	07.16	18.28	07.04	20.22	06.02	21.13	05.23	21.55	05.28	22.01	06.09	21.22	06.59	20.17	07.49	19.07	07.44	17.03	08.32	16.30	06
07	08.47	16.46	08.11	17.38	07.13	18.30	07.02	20.23	06.00	21.14	05.22	21.56	05.29	22.00	06.11	21.20	07.01	20.14	07.50	19.05	07.45	17.02	08.33	16.29	07
08	08.46	16.47	08.09	17.40	07.11	18.32	07.00	20.25	05.58	21.16	05.22	21.57	05.30	22.00	06.12	21.16	07.03	20.12	07.52	19.02	07.47	17.00	08.34	16.29	08
09	08.46	16.49	08.07	17.42	07.09	18.33	06.58	20.27	05.57	21.17	05.21	21.58	05.31	21.59	06.14	21.16	07.04	20.10	07.54	19.00	07.49	16.58	08.35	16.29	09
10	08.45	16.50	08.05	17.44	07.07	18.35	06.55	20.29	05.55	21.19	05.21	21.58	05.32	21.58	06.15	21.14	07.06	20.07	07.55	18.58	07.50	16.57	08.36	16.29	10
11	08.44	16.52	08.03	17.46	07.04	18.37	06.53	20.30	05.53	21.21	05.20	21.59	05.33	21.57	06.17	21.12	07.07	20.05	07.57	18.56	07.52	16.55	08.38	16.28	11
12	08.44	16.53	08.01	17.48	07.02	18.39	06.51	20.32	05.52	21.22	05.20	22.00	05.34	21.57	06.19	21.10	07.09	20.03	07.59	18.53	07.54	16.54	08.39	16.28	12
13	08.43	16.55	08.00	17.50	07.00	18.40	06.49	20.34	05.50	21.24	05.20	22.00	05.35	21.56	06.20	21.09	07.11	20.00	08.01	18.51	07.56	16.52	08.40	16.28	13
14	08.42	16.56	07.58	17.52	06.57	18.42	06.46	20.35	05.48	21.25	05.20	22.01	05.36	21.55	06.22	21.07	07.12	19.58	08.02	18.49	07.57	16.51	08.40	16.28	14
15	08.41	16.58	07.56	17.53	06.55	18.44	06.44	20.37	05.47	21.27	05.20	22.02	05.38	21.54	06.23	21.05	07.14	19.56	08.04	18.47	07.59	16.49	08.41	16.28	15
16	08.41	16.59	07.54	17.55	06.53	18.46	06.42	20.39	05.45	21.28	05.19	22.02	05.39	21.53	06.25	21.03	07.15	19.53	08.06	18.45	08.01	16.48	08.42	16.29	16
17	08.40	17.01	07.52	17.57	06.51	18.47	06.40	20.41	05.44	21.30	05.19	22.02	05.40	21.52	06.27	21.00	07.17	19.51	08.07	18.42	08.03	16.47	08.43	16.29	17
18	08.38	17.03	07.50	17.59	06.48	18.49	06.38	20.42	05.42	21.31	05.19	22.03	05.41	21.50	06.28	20.58	07.19	19.49	08.09	18.40	08.04	16.45	08.44	16.29	18
19	08.38	17.04	07.48	18.01	06.46	18.51	06.36	20.44	05.41	21.33	05.19	22.03	05.43	21.49	06.30	20.56	07.20	19.46	08.11	18.38	08.06	16.44	08.44	16.29	19
20	08.37	17.06	07.46	18.03	06.44	18.53	06.33	20.46	05.40	21.34	05.20	22.03	05.44	21.48	06.32	20.54	07.22	19.44	08.13	18.36	08.08	16.43	08.45	16.30	20
21	08.35	17.08	07.44	18.04	06.41	18.54	06.31	20.47	05.38	21.36	05.20	22.04	05.45	21.47	06.33	20.52	07.24	19.42	08.14	18.34	08.09	16.42	08.46	16.30	21
22	08.34	17.09	07.42	18.06	06.39	18.56	06.29	20.49	05.37	21.37	05.20	22.04	05.47	21.45	06.35	20.50	07.25	19.39	08.16	18.32	08.11	16.41	08.46	16.31	22
23	08.33	17.11	07.40	18.08	06.37	18.58	06.27	20.51	05.36	21.39	05.20	22.04	05.48	21.44	06.36	20.48	07.27	19.37	08.18	18.30	08.13	16.39	08.47	16.31	23
24	08.32	17.13	07.37	18.10	06.34	18.59	06.25	20.52	05.35	21.40	05.21	22.04	05.49	21.43	06.38	20.46	07.29	19.35	08.20	18.28	08.14	16.38	08.47	16.32	24
25	08.31	17.15	07.35	18.12	06.32	19.01	06.23	20.54	05.33	21.41	05.21	22.04	05.51	21.41	06.40	20.44	07.30	19.32	08.22	18.26	08.16	16.37	08.47	16.33	25
26	08.29	17.16	07.33	18.14	06.30	19.03	06.21	20.56	05.32	21.43	05.21	22.04	05.52	21.40	06.41	20.41	07.32	19.30	08.23	18.24	08.17	16.36	08.48	16.33	26
27	08.28	17.18	07.31	18.15	06.27	19.05	06.19	20.58	05.31	21.44	05.22	22.04	05.54	21.38	06.43	20.39	07.34	19.28	<u>07.25 17.22</u>	18.22	08.19	16.36	08.48	16.34	27
28	08.26	17.20	07.29	18.17	06.25	19.06	06.17	20.59	05.30	21.45	05.22	22.04	05.55	21.37	06.45	20.37	07.35	19.25	07.27	17.19	08.21	16.35	08.48	16.35	28
29	08.25	17.22	07.27	18.18	06.23	19.08	06.15	21.01	05.29	21.46	05.23	22.04	05.57	21.35	06.46	20.35	07.37	19.23	07.29	17.18	08.22	16.34	08.48	16.36	29
30	08.24	17.24	07.25	18.19	06.21	19.10	06.13	21.03	05.28	21.48	05.24	22.03	05.58	21.34	06.48	20.32	07.39	19.21	07.31	17.16	08.24	16.33	08.48	16.37	30
31	08.22	17.25	07.23	18.20	<u>07.18 20.11</u>		06.11	21.05	05.27	21.49	05.25	22.03	06.00	21.32	06.50	20.30	07.41	19.19	07.32	17.14	08.25	16.32	08.48	16.38	31

vanaf 1 januari tot en met 30 maart Midden-Europese Tijd | vanaf 31 maart tot en met 26 oktober Midden-Europese Zomertijd | vanaf 27 oktober tot en met 31 december Midden-Europese Tijd

BIJLAGE 4 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: gebouw Kunst en Cultuur Academie

Foto 2: struweel en kersenvomen in het zuidoostelijke deel van het projectgebied, waar huismussen sporadisch foerageren

Foto 3: struweel rondom gebouw Kunst en Cultuur Academie

Foto 4: holte in kersenboom binnen projectgebied. Hier zijn geen verblijfplaatsen van beschermde soorten vastgesteld.

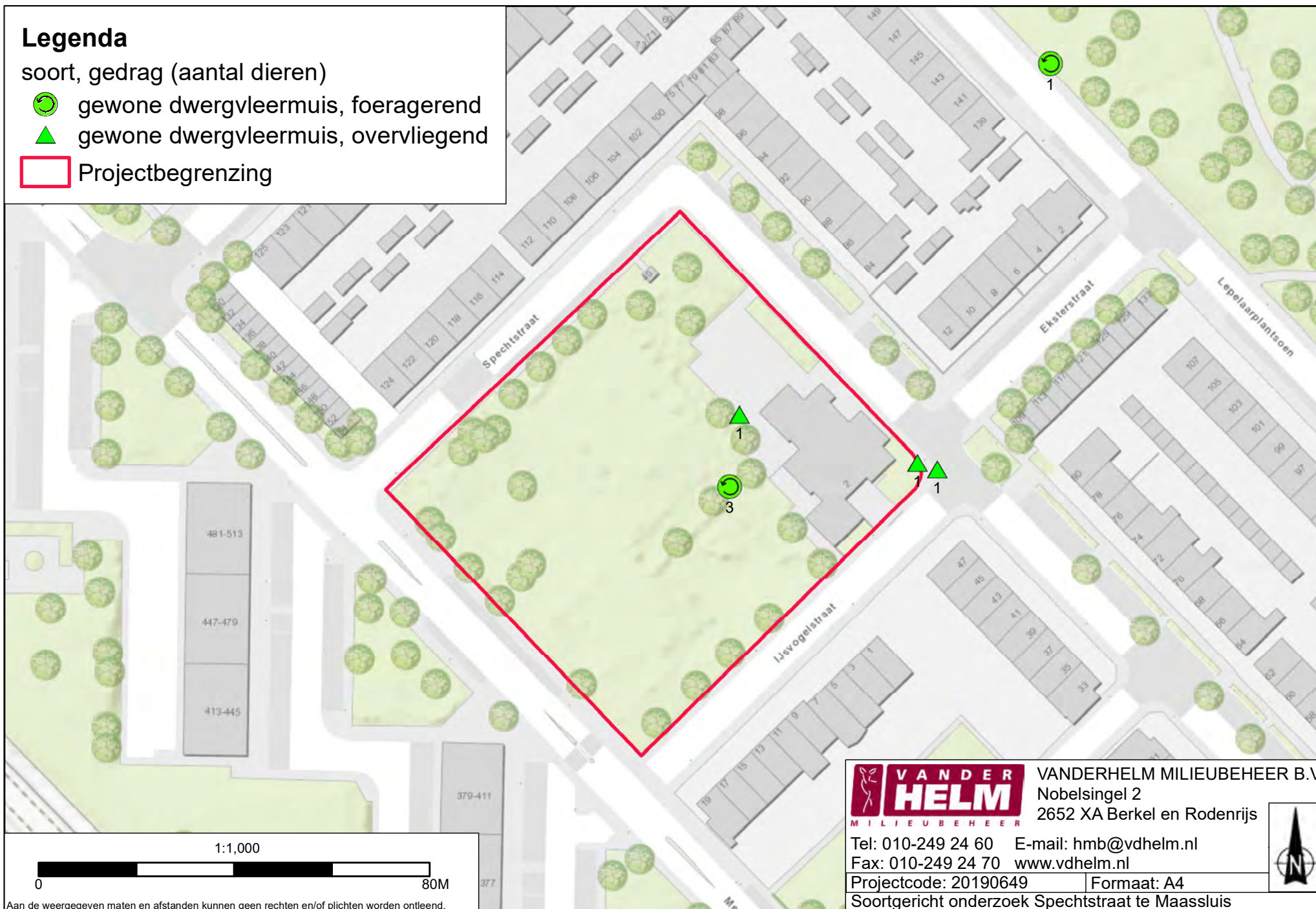

Foto 5: overzicht grasveld projectgebied

Foto 6: struweel in het noordwestelijke deel van het projectgebied. Hier zijn geen huismussen waargenomen..

BIJLAGE 5 WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN TIJDENS VELDBEZOEKEN

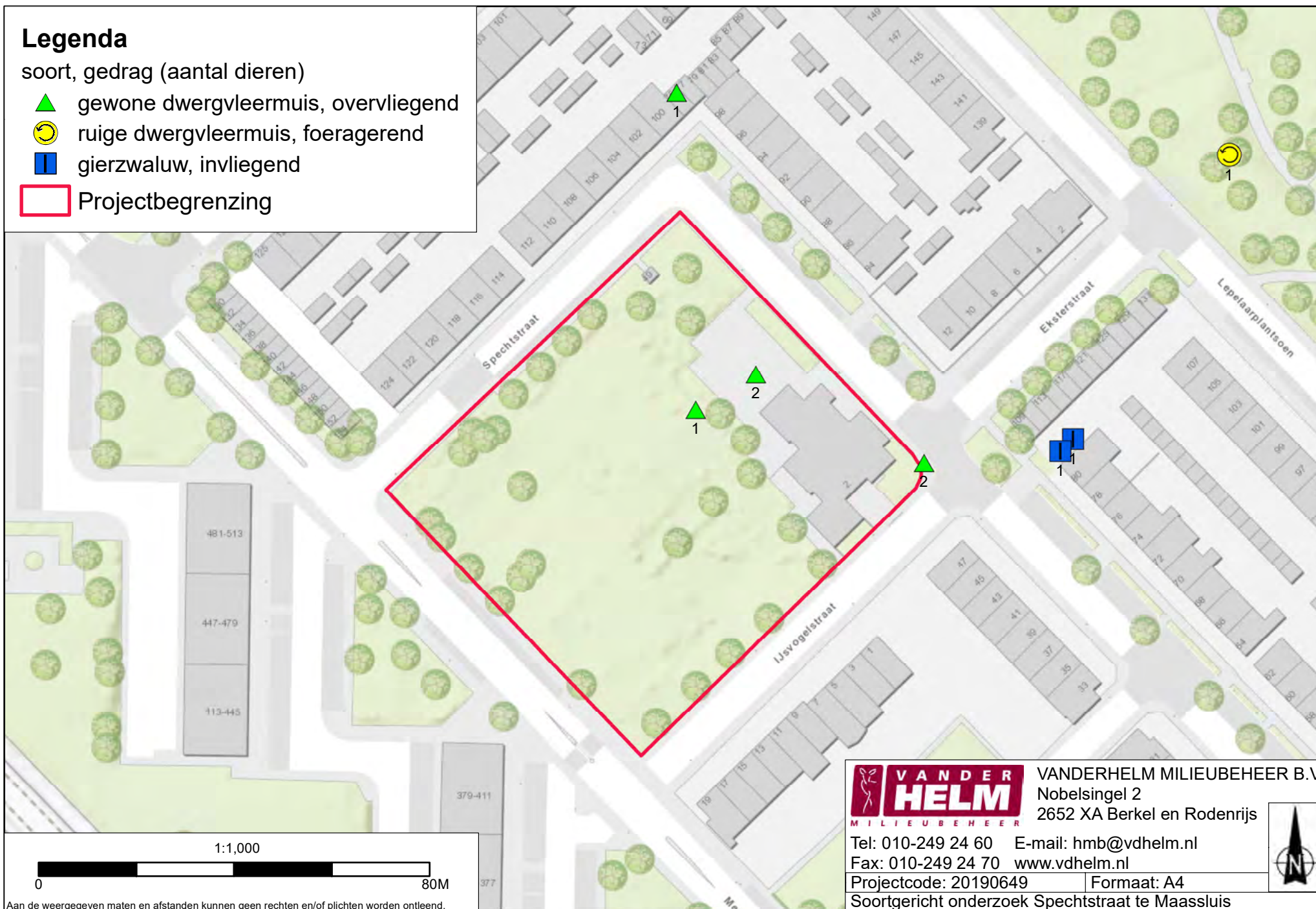

Legenda

soort, gedrag (aantal dieren)

- gewone dwergvleermuis, foeragerend
- gewone dwergvleermuis, overvliegend
- Projectbegrenzing

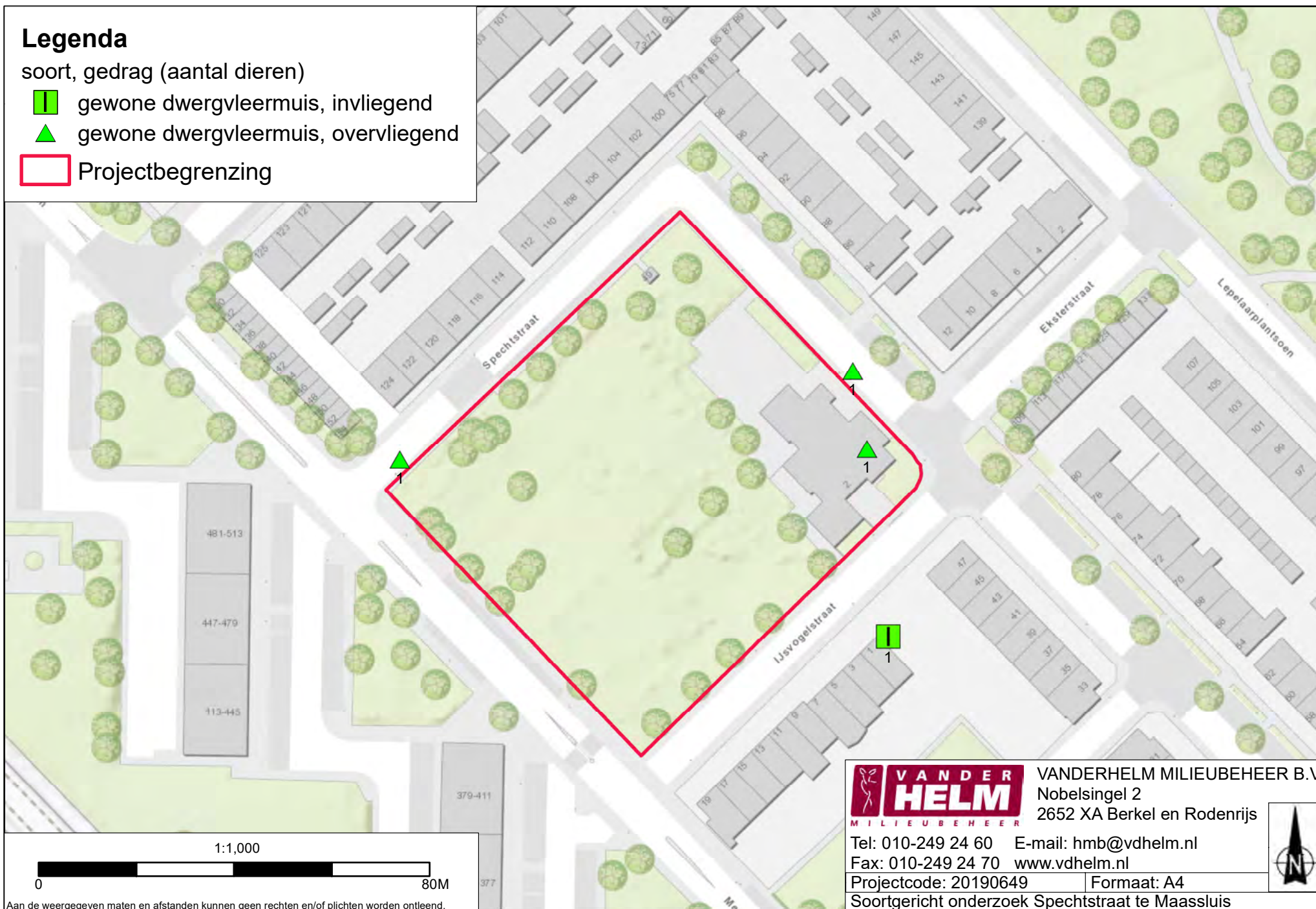

Legenda

soort, gedrag (aantal dieren)

- gewone dwergvleermuis, invliegend
- gewone dwergvleermuis, overvliegend
- Projectbegrenzing

VANDERHELM MILIEUBEHEER B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

Tel: 010-249 24 60 E-mail: hmb@vdhelm.nl
Fax: 010-249 24 70 www.vdhelm.nl

Projectcode: 20190649 Formaat: A4

Soortgericht onderzoek Spechtstraat te Maassluis

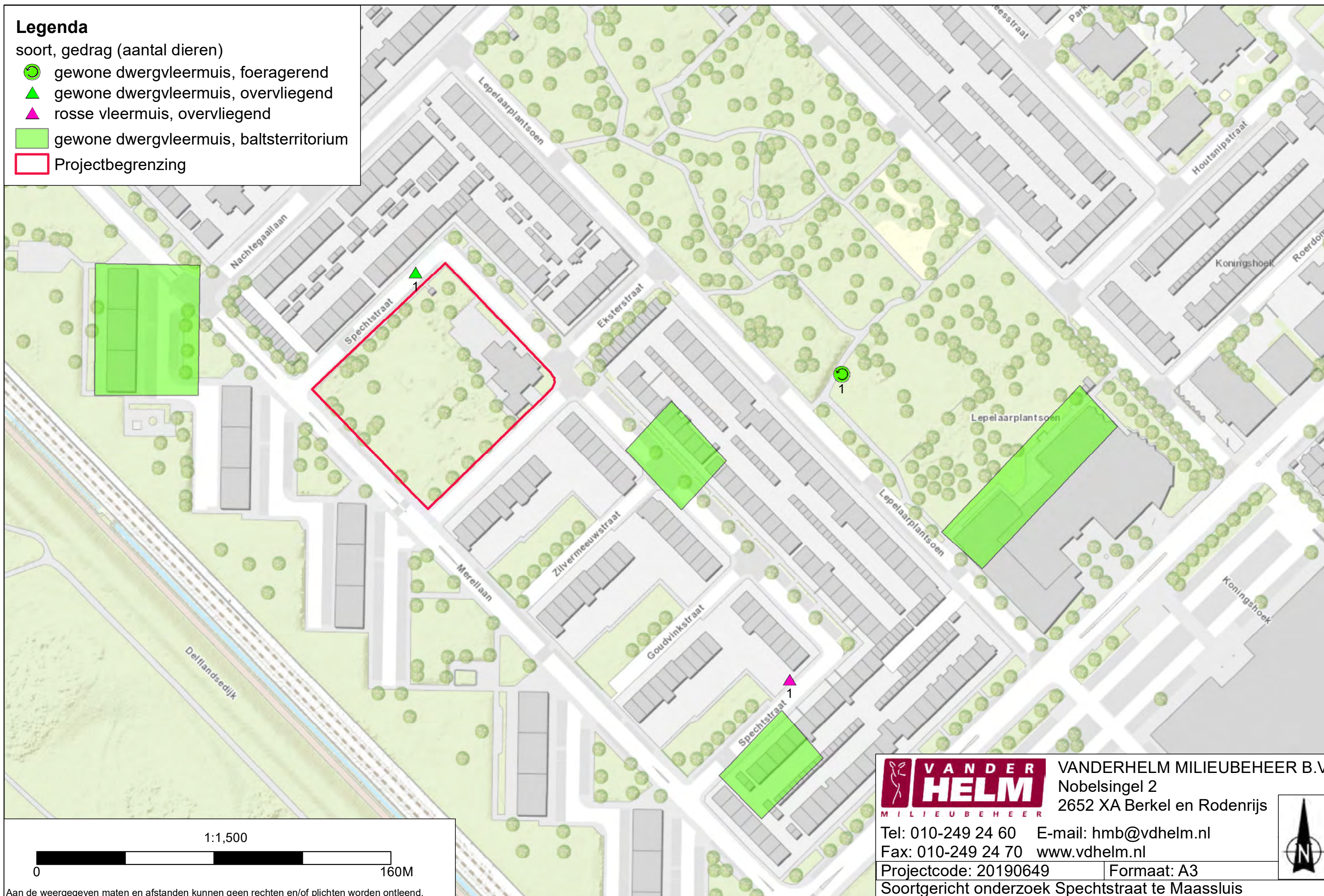

Bijlage: Vleermuisveldbezoek 28-08-2019 (middernacht)

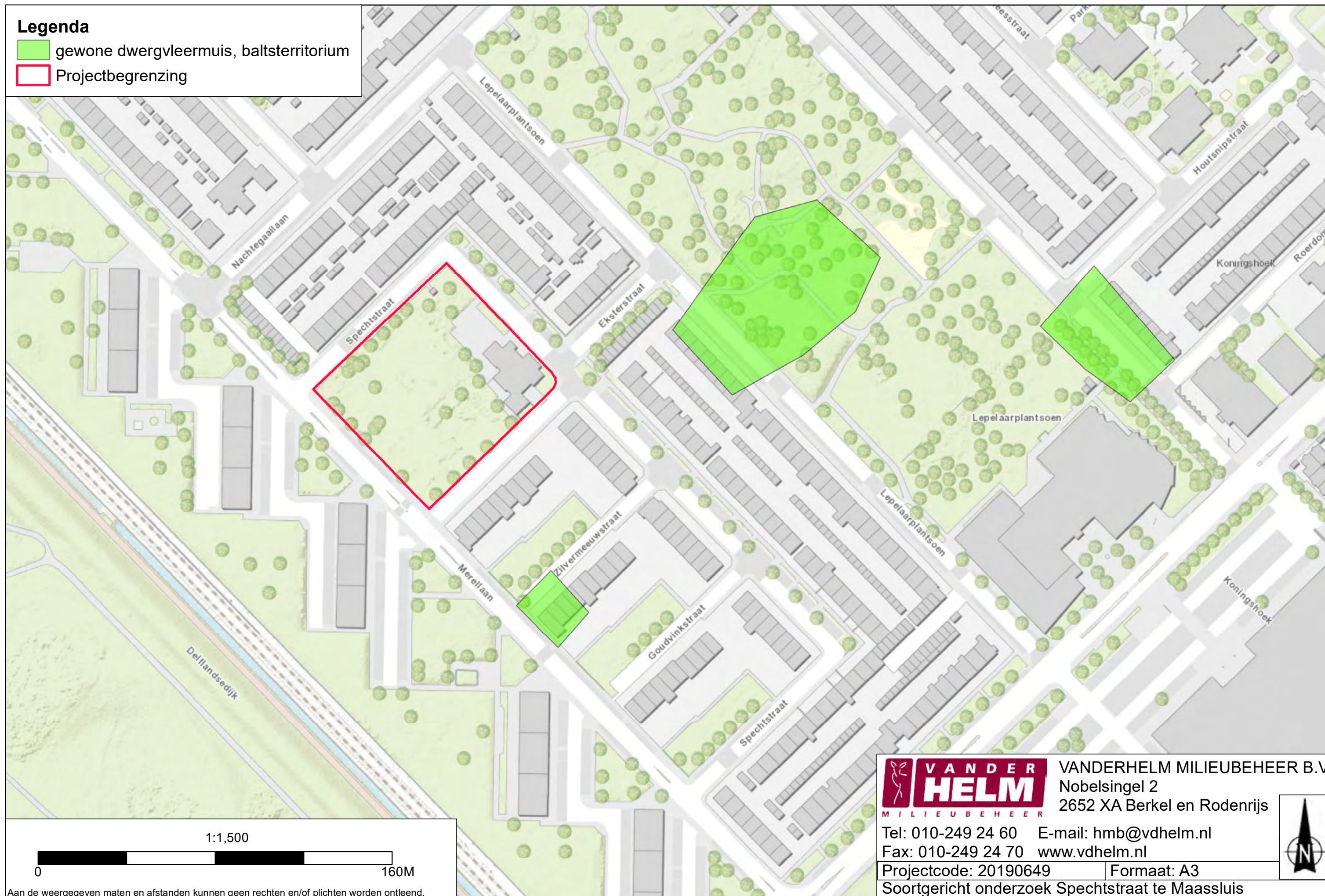
Legenda

soort, gedrag (aantal dieren)

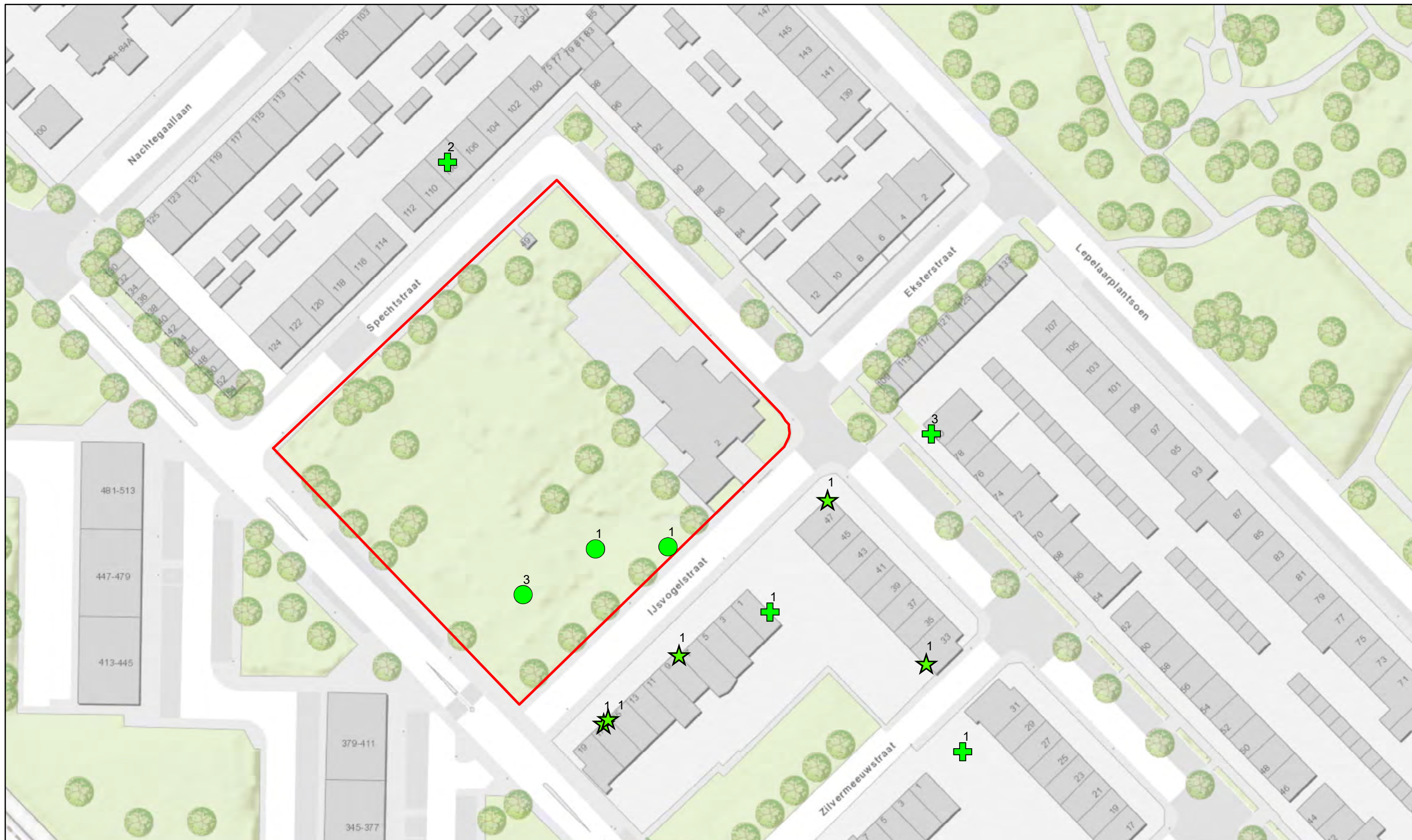
- gewone dwergvleermuis, foeragerend
- gewone dwergvleermuis, overvliegend
- rosse vleermuis, overvliegend
- gewone dwergvleermuis, baltterritorium
- Projectbegrenzing

Bijlage: Vleermuisveldbezoek 18-09-2019 en 19-09-2019 (middernacht)

BIJLAGE 6 WAARNEMINGEN HUISMUSSEN TIJDENS VELDBEZOEKEN

Legenda

Waarnemingen huismus, gedrag (aantal dieren)

★ Huismus, bezet nest

⊕ Huismus, nestindicierend

● Huismus, ter plaatse

▭ Projectbegrenzing

Schaal

1:750

Aan de weergegeven maten en afstanden kunnen geen rechten en/of plichten worden ontleend.

VANDERHELM MILIEUBEHEER B.V.
 Nobelsingel 2
 2652 XA Berkel en Rodenrijs

Tel: 010-249 24 60 E-mail: hmb@vdhelm.nl
 Fax: 010-249 24 70 www.vdhelm.nl

Projectcode: 20190649 Formaat: A3

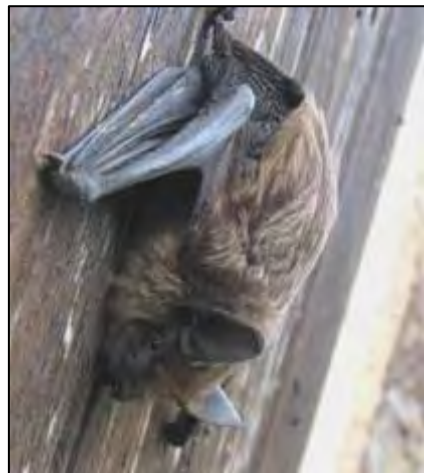
Soortgericht onderzoek Spechtstraat te Maassluis

BIJLAGE 7 SOORTINFORMATIE WAARGENOMEN EN ONDERZOCHE SOORTEN

Laatvlieger - *Eptesicus serotinus*

De laatvlieger is een betrekkelijk grote vleermuis. De laatvlieger is te herkennen aan zijn tweekleurige vacht: koffiebruin op de rug en koffie-met-melk-bruin op de buik. De oren en snuit zijn zwart. Laatvliegers leven verspreid over heel Europa en op de Canarische Eilanden. In Nederland komt de laatvlieger vrij algemeen voor, voornamelijk op het platteland, dorpen en in de randstad.

Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*

De gewone dwergvleermuis is de op één na kleinste Europese vleermuissoort. Ze hebben een vrij spitse snuit en korte driehoekige oren. Hun rug is roodbruin, kastanjebruin of donkerbruin, terwijl hun buik eerder geel- tot grijsbruin is. Hun snuit, oren en vlieghuid zijn zwartbruin. De gewone dwergvleermuis leeft in vrijwel heel Europa en is in België en Nederland een algemeen voorkomende soort. Dit is de vleermuis die men veelal tijdens de zomerperiode in tuinen en straten ziet.

Ruige dwergvleermuis - *Pipistrellus nathusii*

De ruige dwergvleermuis is een kleine vleermuissoort met korte, driehoekige oren. 's Zomers is hun rug rood- tot kastanjebruin en na de rui (juli/augustus) eerder donkerbruin met vaak een grijze tint. Ze hebben een licht- tot geelbruine buik. Hun staart, oren en vlieghuid zijn zwartbruin. Ruige dwergvleermuizen leven hoofdzakelijk in noordelijk Midden- en Oost-Europa. In Nederland is de soort voornamelijk vanaf de tweede helft van de zomer aanwezig. Kraamverblijfplaatsen van deze soort in Nederland zijn zeldzaam.

Huismus – *Passer domesticus*

De huismus is een kleine zangvogel welke zich voornamelijk voedt met zaden en insecten. Het mannetje onderscheidt zich van het bruine vrouwtje door zijn grijze kruin en wangen in combinatie met zijn zwarte keel en borst. De huismus nestelt bij voorkeur in gebouwen waar zich geschikte broedlocaties bevinden onder bijvoorbeeld de dakpannen. De huismus heeft 2 tot 3 legfels per broedseizoen en is het gehele jaar rondom de nestplaats te vinden. Daarnaast zijn voldoende schuilgelegenheden en de constante aanwezigheid van voer een vereiste.

